

## Tutkintona Jyväskylä, kausi 2 jakso 6: Fiksu liikkuminen

*Sakke: Tutkintona Jyväskylä. Ikuiset Henkiset opiskelijat, Aapeli ja Sakke, tutustuvat Jyväskylän opiskelijan ja vastavalmistuneen näkökulmasta.*

*Aapeli: Pitkä oppimäärä Jyväskylästä tuo kaupungin palvelut, henkilöt ja tarinat kuulokkeisiin ytimekkäästi.*

*Sakke: Kuuntele ja tiedät mitä Jyväskylässä voi tehdä opiskelijabileiden ulkopuolella tai tutkinto kädessä.*

Sakke: Tervetuloa Tutkintona Jyväskylän kakkoskauden jaksoon Fiksu liikkuminen. Täällä höpöttää jälleen kerran ikuinen henkinen opiskelija Sakke. Studiossa myös tuttuun tapaan ikuinen henkinen opiskelija Aapeli. Meillä on tänään kunnia saada vieraaksi Kati. Kukas sinä oikeastaan olet ja mitä sinä teet?

Kati: Eli mun nimi on tosiaan Kati Kankainen ja mun titteli on fiksun liikkumisen koordinaattori. Työskentelen Jyväskylän kaupungilla ja mun työnkuvaan kuuluu oikeastaan kaikki, mikä jotenkin liittyy kestävästä liikkumisesta edistämiseen. Eli erilaisia hankkeita ja projekteja, missä jollan tapaa tavoitellaan sitä, että me ihmiset liikuttaisiin vähän fiksummin ja kestävämmiin.

Sakke: Tämä on aivan erinomainen tavoite, joten hyvä kysyä heti seuraavaksi, että miten sinä itse henkilökohtaisesti liikut?

Kati: Tänne tulin äsken pyörällä, itse asiassa sähköpyörällä. Kesällä hankin ihan upouuden sähköpyörän, edellinen ehti täyttää jo 10 vuotta eli oikeastaan sellaiset työ- ja arkimatkat hoituu kyllä tosi näppärästi sillä sähköpyörällä. Että kyllä musta on 10 vuoden aikana tullut sellainen sähköpyöräni. Mutta yleisesti ottaen tilanteen mukaan. Yleensä se on se fiksuin ratkaisu, että valitsee sen kuhunkin tilanteeseen sen järkevimmän vaihtoehdon. Perheestä löytyy kyllä fillareiden lisäksi myös auto, meillä on itse asiassa biokaasuauto, ollaan oltu biokaasuautoilijoita myös aikalailla 10 vuotta. Siihenkin päädyttiin aikoinaan, tavallaan että haluttiin autoilla vähän fiksummin ja ympäristöystävällisemmin, niin siihen päädyttiin ja joukkoliikennettäkin käytän silloin tällöin, erityisesti silloin jos ei jostain syystä töihin tulo ole mahdollista fillarilla, niin silloin hyppään monesti Linkin kyytiin.

Aapeli: Täällä on studiossa myös toinen ikuinen henkinen opiskelija eli minä, ja lähdenkin heti perusasioista liikkeelle kysymyksellä, eli mitä ihmettä se fiksu liikkuminen on ja miten se eroaa vaikka pöljästä liikkumisesta?

Kati: Hyvä kysymys. Tässä yhteydessä kun puhutaan fiksummasta liikkumisesta, niin puhutaan nimenomaan kestävästä liikkumisesta eli niitä fiksuja ratkaisuja, miten me kuormitettaisiin ympäristöä vähemmän, pystyttäisiin liikkumaan vähän vähäpäästöisemmin eli käytännössä se on tietysti se lihasvoimin liikkuminen, on se sitten kävelyä tai pyöräilyä, niin on aina fiksu valinta, joukkoliikenne yhtä lailla. Ja autoillakin voi olla tietyillä valinnoilla fiksumpaa, kun on se sitten käyttövoimaltaan vaikka biokaasu, sähköauto tai vaikka yhteiskäyttöauto. Siinä autoillakin voi

tehdä niitä fiksuja ratkaisuja. Eli kokonaisuutena semmoisia valintoja, millä ympäristö kuormittuu vähemmän ja ehkä ympäristöpäästöt pienenee.

Sakke: Aivan erinomainen, kattava vastaus, nyt itsekin tiedän, mitä tämä fiksu liikkuminen on ja ilokseni on hauska huomata, että kyllä sitä välillä tulee ihan fiksumusti liikuttua, kun noita julkisia liikennevälineitä käyttää. Mutta tämä yhteiskäyttöauto on aivan erinomainen käytännön esimerkki, siihen palaamme vielä myöhemmin. Mutta mitä Jyväskylän kaupunki konkreettisesti kaupunkina tekee edistääkseen fiksumuotoja?

Kati: Kaupungissa tehdään tosi monella tasolla töitä sen kestävämmän liikkumisen ja liikenteen puolesta ja parissa. Eli kyllähän se lähtee siitä isosta kuvasta ja strategiatasolta eli kaupungillahan on jo ihan strategiassa nostettu esiin se, että kannustetaan kestävään liikkumiseen ja tietysti yksi tärkeä osa-alue on esimerkiksi maankäytön suunnittelu eli se, missä me asutaan, minne kaavoitetaan asuinalueita, missä on palveluita, missä työpaikkoja, onko ne hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella vai ei. Eli se on tietysti yksi tärkeä näkökulma. Ja sit tietysti se meidän liikenneympäristö eli mihin me kaupungissa investoidaan, mihin rakentuu uusia pyöräväyliä, missä parannetaan nykyisiä olemassa olevia. Eli ne infrahankkeet on tietysti yksi tärkeä, esimerkiksi Palokan suunnalle on rakennettu ja rakennetaan parhaillaan yliopiston kadulle. Eli koko aika on käynnissä erilaisia investointi- ja infrahankkeita, missä se meidän liikenneympäristö muuttuu askel kerrallaan paremmaksi. Mutta sitten mennään koko ajan tietysti sinne vielä konkreettisemmalle tasolle et sitten tietysti myös joukkoliikenteen osalta tehdään koko ajan aika konkreettista parannustyötä. Meillä on parhaillaan esimerkiksi linjastosuunnittelu käynnissä eli miten ne tulevaisuudessa yhä paremmin palvelisi ne meidän reitit ja linjat asukkaita ja myös niitä opiskelijoita yhtä lailla. Ja tietysti me ollaan kaupunkina iso työnantaja, niin aktiivisesti pyritään siihen, että meidän työntekijät haluaisi tulla ja pystyisi tulemaan fiksumuotoihin. kävellen, pyöräillen, pyritään siihen kannustamaan erilaisilla kampanjoilla. Ja meillä on esimerkiksi sähköpyöriä työntekijöille työpäivän aikaisia liikkumistarpeita varten, esimerkiksi kotihoidossa ja meillä kaupunkirakennepalveluilla yhtä lailla käytössä ja pyörän huoltoja tarjotaan henkilöstölle, että on sitten se toimiva kulkupeli alla, millä on sitten kiva liikkua työmatkoja. Tosiaan monella eri tasolla erilaisia toimia.

Aapeli: Nyt tuli sen verran kattava vastaus, oli isoja ja pieniä asioita ja ehkä voisinkin kysyä sulta, että oletko sitä mieltä, että... tai voisi sanoa näin, että opiskelijat nimenomaan tilastollisesti on tässä fiksumuotoissa ihan kärkiryhmä, jos se erityisesti tarkoitti sitä että liikutaan Linkillä ja jalan ja pyörällä eli hyvinkin opiskelijoille tyypillisiä liikkumismuotoja.

Kati: Kyllä ehdottomasti. Opiskelijoille tietysti iso peukku siitä, varmasti esimerkiksi pyöräilyaktiivisuus on opiskelijoiden parissa isompaa kuin muissa ryhmissä. Se on tietysti tosi hieno juttu, että opiskelijat liikkuu lihasvoimin ja myös sitten joukkoliikenteellä.

Sakke: Ja opiskelijat on erinomaisia fiksumuotoja liikkujia ja tähän on myös aivan loistava mahdollisuus tällä yhteiskäyttöautolla ja meidän kenttäraporttaasi suuntautui sinne, jossa oli vanha helppoheikki Aapeli Tourunen aivan villissä vauhdissa, joten miten Aapeli kuvailisit tätä kaupungin järjestämää yhteiskäyttöautopalvelua?

Aapeli: No lyhyen perehtymisen ja kaupungintalon parkkipaikalla käynnin perusteella kuvailisin palvelua hyvinkin opiskelijahintaiseksi, muistaakseni oli näin, että autojen vuokraushinta oli noin 8

euroa/tunti tai 56 euroa vuorokausi ja tällä hinnalla siis saa vuokrata Jyväskylän kaupungin kautta yhteiskäyttöauton itselleen käyttöön ja palvelu oli hyvin helppo ja toivottavasti myös löytänyt sitten kohderyhmänsä.

Sakke: Aivan varmasti on toimiva ja löydetty palvelu, autot oli uudenkarheita, penkit mukavia ja tuulilasissa ei ollut yhtään kiveniskemää, joten näkyvyyskin oli aivan erinomainen. Joten kyllä kelpaa ajella. Ja jos vielä loppuun heittäisi näin, niin sehän on vielä kaiken lisäksi fiksua liikkumista, koska toimii sähköllä ja tämän loistavan aasin sillan kautta Katille kyssäri, oletko itse käyttänyt näitä yhteiskäyttöautoja ja minkälainen ajokokemus se on?

Kati: Kyllä joo, sen parissa on tullut nyt tiiviisti tehtyä töitä, että ne saatiin siihen kaupungintalon pariin ja nehän on ihan oikeastaan upouudet, että kuukausi sitten otettiin ne käyttöön ja idea tosiaan on se, että ne on meillä virka-aikaan työntekijöiden käytössä, eli päästään sitten palavereihin, katselmuksiin ja mitä nyt itse kullakin on työpäivän aikaisia ajoja, hoitamaan sähköautolla, ja sitten iltaisin ja viikonloppuisin ihan kuka tahansa, opiskelijat, asukkaat, matkailijat saa niitä kaupungintalon pihasta vuokrata. Ja oon ite tosi iloinen, että me saatiin se palvelu ja se kyllä täydentää hienosti vaikkapa opiskelijoita, joilla ei ole autoja tai keskustassa asuvia autottomia perheitä, niin antaa heille sen mahdollisuuden just niihin fiksuihin valintoihin niin, että sitten kun sitä henkilöautoa tarttee, niin se on helppo siitä vuokrata.

Aapeli: Olipa hyvä, että siinä tuli ihan kovaa faktaa noista käyttöehdoista ja ylipäättään käytöstä, ettei mene minun ja Saken huuteluksi pelkästään, vaan myös oikeaa asiantuntijan tarjoamaa tietoa. Tässä nyt ollaan puhuttu yhteiskäyttöautoista ja Linkeistä, pyöräilystä ja paljon fiksusta liikkumisesta ylipäättään, mutta mulla ois täällä kysymys sulle, että minkälaisia vinkkejä antaisit ehkä nimenomaan opiskelijoille tämmöseen arjen fiksuun ja kestävään liikkumiseen.

Kati: Vinkkejä löytyis varmaan hyvinkin iso pino, mutta ehkä semmosia konkreettisia. Tietysti just se, että kannattaa miettiä se jokainen arkimatka kerrallaan. Että ei tarvii yrittää koko maailmaa parantaa kerralla, vaan siitä yhdestä matkasta lähteä liikkeelle ja miettiä, että millä juuri se matka on järkevintä tehdä ja voisiko tämän ehkä vaikka sen auton rattiin hyppäämisen sijaan mennä jollain muulla tavalla. Ja tietysti myös ne konkreettiset vinkit, esimerkiksi ne yhteiskäyttöautot, että meiltä löytyy tosiaan sieltä kaupungintalon pihasta niitä, mutta toki Jyväskylässä on muitakin palveluntarjoajia, löytyy sitten myös muualta päin Jyväskylää niitä yhteiskäyttöautoja. Että silloin kun tarvii autoa niin ne ovat tietysti oikein oiva menopeli silloin. Joukkoliikenteen osalta ehkä sellainen konkreettinen vinkki vois olla sen meidän Linkin digipalveluitten haltuunotto. Eli ainakin se on erinomainen apu, meidän reittiopas, jossa näkee reaaliaikaisesti, missä ne Linkit menee. Eli ei tarvii juosta pysäkillä, kun kattoo jo etukäteen missä se on tulossa. Niin ehtii kävellenkin hyvin pysäkillä. Se kyllä palvelee varmasti opiskelijoitakin erinomaisesti, että kannattaa ne digipalvelut ottaa tosiaan haltuun. Ja tietysti rohkeasti kokeilla niitä erilaisia palveluita. Yhden palvelun voisin myös nostaa esiin, et meillähän on täällä Jyväskylässä Suomen ensimmäinen ja myöskin ainoa lastipyörälainaamo, josta saa jokainen jyväskylälainen maksutta lainata kokeiltavaksi erilaisia sähköpyöriä. Osa on semmosia laatikkomallisia, isompia, ja osa ihan tavallisia sähköpyöriä, niin kannattaa tosiaan hyödyntää varsinkin, jos tarvii vaikka opiskelijana jotain isompaa rahdata, niin se laatikkopyörä toimii kyllä erinomaisesti siinä. Se toimii tosiaan tossa Tourulassa Kansalaistoiminnan keskus Mataran tiloissa. Japa ry sitä pyörittää, niin sille myöskin suositus, että varmasti voi helpottaa opiskelijan elämää monessa tilanteessa.

Aapeli: No ehdottomasti seuraavan kerran, kun pitää uusi tv-taso tai vaikkapa se itse telkkari käydä hakemassa jostakin muutaman kilometrin päästä, niin ei tarte sitä sitten reteästi olkapäällä kantaa kotiin, vaan ehdottomasti tommonen lainaukseen, vai mitä tuumaa Sakke?

Sakke: No kyllä ihan imagosyistä kannan sen edelleen tossa olkapäällä, mutta kannustan kaikkia muita käyttämään tuota lastipyörää, että selkävaivalta sitten säästyy, ei käy sitten hassusti siinä. Mutta ei mennä enempää minun tai Aapelin tämmöisiin muuttopuuhiin, vaan siirrytään ehkä kevyempään ohjelmaosioon, jossa pistetään Kati sut tämmöiseen tulikokeeseen sana-assosiaatioleikin parissa. Eli me täältä nyt sitten revolveri-taktiikalla tullaan esittämään erilaisia sanoja ja sitten kerrot, että mitä tulee ensimmäisenä mieleen. Ja Aapeli antaa tuolta ensimmäisen heti kun olet valmis, voit nyökätä tai hymyillä tai sanoa jotakin hauskaa mikrofoniin.

Kati: Jes, antaa mennä.

Aapeli: Täältä tulee. Ensimmäisenä lähtee: työsuhdepolkupyörä?

Kati: Pyöräilyn ilo.

Sakke: Kehä Vihreä?

Kati: Kaupunkiluonto.

Aapeli: Sähköpotkulauta?

Kati: Liikkumisen uudet palvelut ja liikkumisen murros.

Sakke: Kestävä kehitys?

Kati: Välttämättömyys.

Aapeli: Yhteiskäyttöauto?

Kati: Fiksu tapa autoilla.

Sakke: Ja henkilökohtainen lemppari: resurssiviisaus?

Kati: Kestävän kehityksen kaveri.

Aapeli: Ja näin. Siihen päättyi meidän kuusi kysymystä, enemmänhän siihen ei taida mahtuakaan. Aivan lopuksi meillä on sulle pyyntö, eli nyt sulla on edessä kaksi tällaista ikuista henkistä opiskelijaa ja voit kysyä meiltä nyt ihan mitä tahansa. Jotain sellaista, mikä auttaisi sua sun nykyisessä työssä fiksun liikkumisen koordinaattorina. Heti kun oot valmis.

Kati: No mikä ois semmonen, mitä me kaupunkina voisit tehdä, että te hyppäisitte nykyistä useammin fillarin selkään tai kävelisitte tai hyppäisitte Linkkiin tai sen yhteiskäyttöauton rattiin oman auton sijaan. Niin mikä olisi semmonen konkreettinen teko, mitä kaupunki voisi tehdä?

Sakke: No minä tuohon yhteiskäyttöauton markkinoimiseen ottaisin tämmösen sissimarkkinointitaktiikan eli menis sillä autolla vaikkapa muutamaan kampusalueen keskeiseen solmukohtaan, on se sitten tuonne Rajakadulle tai Dynamon eteen tai sitten yliopistolla Mattilanniemeen tai Seminaarinmäellä siihen päärakennuksen eteen ja siinä pitäis semmosen vaikka puolikkaan tunnin promotilaisuuden ja olis vaikka joku flaijeri tai olis siinä esittelemässä, että tiesittekö että tällainen palvelu on, koska digitaaliset ratkaisut tavoittaa kyllä, mutta joku liikkuminen on niin konkreettinen asia niin kyllä sitten kun sen auton siinä näkee ja sitten sanotaan, että se on 56 euroa viikonloppu niin kyllä siinä aletaan talousmatikkaa laskemaan aika nopeasti ja huomataan, että tämän on hyvä diili.

Kati: Kyllä, pistetään korvan taakse ehdottomasti idea.

Aapeli: Minä otan käsittelyyn taas tämän kävelyn ja erityisesti pyöräily on oma lempiaihe. Varmaan sen verran tylsimys on pakko olla, että kyllä se pyöräilyn edistämässä tämä infra, infra ja infra on kuitenkin ne keskeisimmät kolme asiaa. Sitten kun se pyöräily on näppärää ja turvallista mieluiten ympäri vuoden, niin kyllä ihmiset myös sen pariin löytää. Ja pakko nyt tässä julkinen kiitokseni esittää, että mun mielestä asiat on mennyt aika hyvin eteenpäin tässä vajaan 7 vuoden aikana, kun Jyväskylässä olen asunut. Vielä on toki tehtävääkin, mutta hyvällä mallilla on omasta mielestäni.

Kati: Kyllä, kiitos ja ehdottomasti jatketaan. Niin kuin sanoit, niin töitä on tehty, mutta riittää vielä tulevillekin vuosille tehtävää. Varmasti jatketaan työntekoa niitten parissa.

Sakke: Olipas kauniit loppusanat, melkein tekee pahaa jatkaa enää tähän perään. Mutta nyt on tullut aika kiittää Kati sua tästä vierailusta ja toivottaa erittäin mainiota päivän jatkoa ja ennen kaikkea fiksua ja turvallista liikkumista.

Kati: Kiitos samoin myös teille, oli mukava käydä.

Harjun iltasoitto.